

COMMISSIE REGIONAAL OVERLEG
LUCHTHAVEN MAASTRICHT

Secretariaat: Postbus 5700 - 6202 MA Maastricht

MELDINGENOVERZICHT

1^e KWARTAAL 2020

Augustus 2020

Uitgegeven door het **Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer** onder verantwoordelijkheid van de
Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht

INHOUDSOPGAVE

	Inleiding	blz. 2
1.	Meldingenrapport 1 ^e kwartaal 2020	blz. 3
2.	Vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten	blz. 4
3.	Lesvluchten	blz. 5
4.	Vliegbewegingen tussen 23:00-24:00 uur	blz. 5
5.	Afwijkingen voorgeschreven vertekroute	blz. 6
6.	Spreading melders en meldingen over de gemeenten	blz. 7
7.	Aandachtspunten en/ of aanbevelingen	blz. 8
8.	Samenstelling van de Werkgroep Meldingen en Hinder	blz. 9
9.	Bijlage	blz. 10

Inleiding

In dit rapport zijn alleen de meldingen over hinder van vliegverkeer van MAA opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers (= vliegtuigen boven Limburg niet op weg naar of afkomstig van genoemde luchthavens).

Dit rapport is opgesteld om de Commissie Regionaal Overleg (CRO) Luchthaven Maastricht te informeren over de hinder met betrekking tot MAA vliegverkeer, die bij het Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer (KICL) is gemeld in het 1^e kwartaal 2020. Gegevens over meldingen en melders (meld adressen) zijn in tabellen verwerkt en vergeleken met gegevens over dezelfde periode in het voorgaande jaar.

Het rapport wordt besproken in de Werkgroep Meldingen en Hinderbeleid (WMH) van de Commissie. Op basis van het rapport kan de WMH aandachtspunten voor nader onderzoek formuleren. Dit kan resulteren in beleidsaanbevelingen ter voorkoming van vermijdbare hinder.

Meldingenrapport 1^e kwartaal 2020

Tabel 1. Aantal bewegingen, meldingen en melders in het 1^e kwartaal.

	Aantal bewegingen MAA		Aantal meldingen MAA		Aantal melders MAA	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Januari	804	885	3454	3904	298	281
Februari	923	827	4224	3512	307	236
Maart	1159	943	4550	4630	294	282
Totaal	2886	2655	12228	12046	476	412

Het totaal aantal bewegingen van MAA is in 1^e kwartaal 2020 met 8% afgenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2019, de meldingen over hinder van MAA vliegverkeer dalen met 1,5% van 12.228 in '19 naar 12.046 in '20. De melders nemen met 13% af van 476 in '19 naar 412 in '20. Er is sprake van een asymmetrisch meldingenpatroon, dat wil zeggen dat er een grote groep melders is met een relatief gering aantal meldingen en een andere kleinere groep melders met een relatief hoog aantal meldingen. De melders worden daarom onderverdeeld in het aantal door hen ingediende meldingen per kwartaal namelijk "0-50" en "50 of meer" meldingen per melder per kwartaal.

Door **351 melders** uit de categorie "0-50" zijn **2578 meldingen** ingediend, 21% van het totaal aantal meldingen in het 1^e kwartaal '20.

Door **61 melders** uit de categorie "50 of meer" zijn **9468 meldingen** ingediend, 79% van het totaal aantal klachten. Een inwoner uit deze groepervaarde zeer veel overlast en diende 861 meldingen in. In het 1^e kwartaal '19 werden door 417 melders uit de categorie "0-50" 3343 meldingen ingediend, 27% van het totaal aantal meldingen en door 59 melders uit de categorie "50 of meer" 8883 meldingen, 73% van het totaal.

Onderzoek toont aan dat de mediaan* toeneemt van 4 in 2019 naar 5 meldingen per melder per kwartaal in 2020. Dit betekent dat de helft van de melders in 2020 niet meer dan 5 meldingen per kwartaal indient.

Om meer inzicht te krijgen in meldingenpatronen en daarmee de mogelijkheid te bezien om te sturen op vermijdbare hinder is onderscheid gemaakt in vliegverkeer op MAA., namelijk **vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten, lesvluchten en vluchten tussen 23:00 en 24:00 uur**. Per categorie is gekeken naar de hinder als gevolg van deze vluchten waarbij bewegingen, meldingen en melders in tabellen zijn weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere melder voor zowel de maand als voor het kwartaal slechts 1x wordt geteld. Ook kan het zijn dat de melder over meerdere categorieën overlast heeft gehad. Het is daarom niet mogelijk het aantal melders voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen.

* Omdat hier sprake is van een asymmetrische verdeling van het aantal meldingen per melders (d.w.z. dat de meeste melders weinig meldingen hebben ingediend en een enkeling veel), is het bepalen van gemiddelde waarde niet representatief voor deze groep melders; beter is het om hier de mediaan te bepalen, omdat deze minder beïnvloed wordt door extreme waarden. De mediaan wordt bepaald door een lijst van de melders te maken met het door hen ingediende aantal meldingen in oplopende volgorde (d.w.z. te beginnen met alle melders met 1 melding, vervolgens die met 2 meldingen etc.) De mediaan is dan de middelste waarde (is aantal meldingen) in de rij melders. Bij 412 melders wordt de mediaan bepaald door de som van waarde van de 206^e + 207^e melder gedeeld door 2.

Vluchten tussen 06:00- 23:00 uur niet zijnde lesvluchten

Het totale aantal bewegingen van vluchten in de periode 06:00 -23:00 uur niet zijnde lesvluchten daalt met 9% van 2365 in het 1^e kwartaal '19 naar 2158 in het 1^e kwartaal '20. Melders over bovenstaande bewegingen nemen af van 470 in '19 naar 392 in '20, een daling van 17%, het totale aantal meldingen neemt af van 11.985 in '19 naar 11.511 in '20, een afname van 4%. Zie tabel 2.

Niet alle bewegingen leiden tot hinder, het zijn met name de bewegingen met zware toestellen die daarvoor verantwoordelijk zijn. In tabel 3 zijn deze bewegingen en de meldingen daarover weergegeven. De bewegingen met zware toestellen nemen met 1% toe van 1177 in '19 naar 1186 in '20, zie tabel 3. De meldingen over deze bewegingen dalen met 3% van 10.484 in '19 naar 10.200 in '20. Uit onderzoek blijkt dat in het 1^e kwartaal 2020 55% van het totaal aantal bewegingen tussen 06:00-23:00 uur verantwoordelijk is voor 89% van het totaal aantal meldingen over deze categorie.

Tabel 2. Aantal vliegbewegingen, meldingen en melders in het 1^e kwartaal

	Bewegingen tussen 06:00-23:00 uur		Meldingen 06:00-23:00 uur		Melders 06:00-23:00 uur	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Januari	641	677	3376	3709	294	272
06-07 uur	26	29	278	355	104	116
07-23 uur	615	648	3098	3354	264	238
Februari	746	676	4117	3408	303	230
06-07 uur	27	26	294	297	104	103
07-23 uur	719	650	3823	3111	280	208
Maart	978	805	4492	4394	293	264
06-07 uur	16	10	122	71	46	45
07-23 uur	962	795	4370	4323	282	254
Totaal	2365	2158	11985	11511	470	392
06-07 uur	69	65	694	723	171	161
07-23 uur	2296	2093	11291	10788	430	358

Tabel 3. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen binnen openstellingsuren in het 1^e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. meldingen over MAA vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten.

1 ^e kwartaal	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	88	82	746	604
A320 serie	10	34	40	85
A330 serie	214	160	1711	1351
B737 serie	166	297	1199	2274
B744 serie	155	90	2501	1708
B748 serie	24	26	218	282
B777 serie	380	366	3464	3357
AT72 serie	140	131	605	539
totaal	1177 (50%)	1186 (55%)	10484 (87%)	10200 (89%)

N.B. de bewegingen en de meldingen van de A300 en de A310 serie zijn in deze tabel samengevoegd.

Lesvluchten:

Het aantal lesbewegingen is in het 1^e kwartaal 2020 met 5% afgenomen ten opzichte van het aantal in het 1^e kwartaal 2019. Het aantal melders en meldingen nemen toe met 48 % respectievelijk 81%. Over lesbewegingen zijn in het 1^e kwartaal 2020 413 meldingen ingediend door 77 personen. De meldingen gaan over lokale lesvluchten met toestellen <6 ton, tevens over circuitlesvluchten met toestellen <6ton en > 6ton MTOW. Met name de circuitlesbewegingen met toestellen >6ton hebben geleid tot de toename van het aantal meldingen over lesvluchten..

Tabel 4. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen van lesvluchten in het 1^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen lesvluchten		Aantal meldingen lesvluchten		Aantal melders lesvluchten	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Januari	162	208	65	195	22	45
Februari	176	150	105	85	26	31
Maart	181	135	58	133	21	37
Totaal	519	493	228	413	52	77
< 6 ton	500	461	217	226		
> 6 ton	19	32	11	187		

Vluchten tussen 23.00 en 24.00 uur:

De openstellingsuren van MAA zijn van 06:00 uur tot 23:00 uur. Voor luchtvaartuigen van luchtvaartmaatschappijen die geregelde vluchten uitvoeren en die volgens schema eerder dan 23:00 uur plaatselijke tijd hadden moeten arriveren kan, voor zover sprake is van onverwachte vertragende omstandigheden die op het moment van vertrek redelijkerwijs niet voorzien hadden kunnen worden, een extensie verleend worden tot 24:00 uur, voor starts voor zover sprake is van een technische storing van het luchtvaartuig dan wel van de luchtvaarttechnische gronduitrusting of extreme meteorologische omstandigheden. De luchthaven is te allen tijde open voor luchtvaartuigen die in nood verkeren of ten behoeve van reddingsacties of hulpverlening worden ingezet.

Het aantal bewegingen in de periode 23:00 tot 24:00 uur, waarvoor een extensie is verleend, neemt in het 1^e kwartaal '20 toe van 1 beweging in '19 naar 4 in '20. Over deze bewegingen zijn in het 1^e kwartaal '20 door 91 melders 122 meldingen ingediend, over de beweging in '19 door 13 melders 13 meldingen. Over de ambulancevlucht zijn 2 meldingen binnengekomen.

Tabel 5. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen buiten de openstellingsuren in het 1^e kwartaal waarvoor een extensie is verleend. * Ambulancevlucht

	Aantal bewegingen waarvoor extensie is verleend		Aantal meldingen		Aantal melders	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Januari	1	0	13	0	13	0
Februari	*1	1	2	19	2	19
Maart	0	3	0	103	0	86
Totaal	1	4	15	122	13	91

Afwijkingen voorgeschreven vertekroute (Standard Instrument Departure /SID)

Op basis van artikel 10 van het Luchtverkeersreglement is voor het IFR-verkeer een aantal standaard instrument vertrek procedures (SID's) vastgesteld voor het luchtvaartterrein Maastricht. Deze procedures worden beschreven in de Aeronautical Information Publication (AIP). In de AIP zijn kaarten opgenomen waarop de routes van deze procedures zijn weergegeven. Deze uitvliegroutes zijn theoretische lijnen, in de praktijk zal een zekere spreiding plaatsvinden als gevolg van vliegtuigtype, het startgewicht, het gebruikte flightmanagementsysteem aan boord van het vliegtuig en de meteo-omstandigheden. Het tolerantiegebied is het gebied waarbinnen vliegtuigen, bij het uitvoeren van een vertrekprocedure, zich kunnen bevinden. De in de Beleidsregel handhaving vertrekprocedures luchthavens Eelde, Maastricht en Rotterdam van november 2014 bedoelde tolerantiegebieden zijn zo geconstrueerd dat ieder vliegtuigtype een vertrekprocedure binnen het bijhorende tolerantiegebied kan uitvoeren.

Door het KICL wordt op verzoek van de WMH/CRO controle uitgevoerd op toestellen die zijn afgeweken van de voorgeschreven vertekroute. Deze bewegingen worden voor onderzoek en beoordeling aan de LVNL voorgelegd. In geval van afwijking van de SID zonder toestemming van de Luchtverkeersleiding kan sprake zijn van overtreding van regelgeving. Deze gevallen worden dan voor nader onderzoek door het KICL doorgeleid aan het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W.

In het 1^e kwartaal 2020 zijn 7 SID afwijkingen door het KICL voor beoordeling naar de LVNL doorgestuurd. Uit onderzoek door deze instantie bleek dat in 3 gevallen sprake was van een afwijking in opdracht of met toestemming van de LVNL, 2 in verband met een complexe verkeerssituatie en 1 ambulancevlucht richting Keulen met toestemming om op flightlevel 50 te vliegen. 3 afwijkingen van de 7 afwijkingen waren zeer waarschijnlijk het gevolg van harde wind met hoge uitschieters (35-50 knopen). In 1 geval was sprake van afwijking zonder toestemming of in opdracht van de LVNL, een zgn. trackoffender. Over deze beweging buiten het tolerantiegebied is 1 melding ingediend. De trackoffender is door het KICL doorgeleid naar het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W.

In het 1^e kwartaal 2019 is als gevolg van de werkdruk bij het KICL geen controle uitgevoerd op toestellen die zijn afgeweken van de voorgeschreven vertekroute (SID)

Spreiding melders en meldingen over de gemeenten

Tabel 6. Aantal melders en meldingen per gemeente in het 1^e kwartaal.

Gemeente	Melders		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
Beek	53	59	1331	1334
Beekdaelen	42	44	436	409
Brunssum	9	6	88	233
Echt-Susteren	3	2	17	33
Eijsden-Margraten	40	26	853	361
Gulpen-Wittem	15	20	593	856
Heerlen	4	4	34	66
Landgraaf	1	1	3	1
Maastricht	84	63	1237	1467
Meerssen	141	117	5998	5375
Roerdalen	1	1	1	2
Simpelveld	1	1	49	126
Sittard-Geleen	44	32	420	282
Stein	2	3	4	16
Vaals	3	2	17	5
Valkenburg a/d Geul	27	26	1117	1422
Voerendaal	6	5	30	58
Totaal	476	412	12.228	12.046

Aandachtspunten en/ of aanbevelingen

Zie meldingenoverzicht tweede kwartaal 2020.

Samenstelling van de Werkgroep Meldingen en Hinder:

1. De heer C. Degenaar Omwonenden
2. De heer H. Albersen Omwonenden
3. De heer R. Jense Maastricht Aachen Airport
4. De heer M. Millenaar Luchtverkeersleiding Nederland
5. De heer S. Paul General Aviation MAA
6. Mevrouw M. Duijvestijn Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
7. Mevrouw R. Lichtenberg Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
8. Mevrouw L. Ehlen Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
9. Mevrouw C. van Dooren Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
10. De heer P. Simons Provincie Limburg (voorzitter)

Bijlage

Tabel 7. Aantal meldingen in relatie tot aantal bewegingen van vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten in het 1^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen overige vluchten			Aantal meldingen MAA			Aantal melders MAA		
	2019	2020	%	2019	2020	%	2019	2020	%
Januari Totaal	641	677	+6	3376	3709	+10	294	272	-8
6-7 uur	26	29		278	355		104	116	
7-23 uur	615	648		3098	3354		264	238	
Februari Totaal	746	676	-9	4117	3408	-17	303	230	-24
6-7 uur	27	26		294	297		104	103	
7-23 uur	719	650		3823	3111		280	208	
Maart Totaal	978	805	-18	4492	4394	-2	293	264	-10
6-7 uur	16	10		122	71		46	45	
7-23 uur	962	795		4370	4323		282	254	
Kwartaal totaal	2365	2158	-9	11985	11511	-4	470	392	-17
6-7 uur	69	65		694	723		171	161	
7-23 uur	2296	2093		11291	10788		430	358	

Tabellen 3a,b,c en d. Aantal meldingen in relatie tot bewegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen in het 1^e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. meldingen over vluchten tussen 06:00-23:00 uur

Januari	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	24	26	194	175
A320 serie	6	19	31	35
A330 serie	74	54	542	412
B737 serie	53	126	351	967
B744 serie	41	40	588	722
B748 serie	8	10	77	117
B777 serie	128	114	1108	963
AT72 serie	46	43	210	165
totaal	380 (59%)	432 (64%)	3101 (92%)	3556 (96%)

tabel 3a.

Februari	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	32	28	240	189
A320 serie	2	11	0	44
A330 serie	70	54	572	406
B737 serie	60	103	441	741
B744 serie	59	18	907	293
B748 serie	10	14	66	136
B777 serie	148	132	1362	1114
AT72 serie	41	43	194	151
Totaal	422 (57%)	403 (60%)	3782 (92%)	3074 (90%)

tabel 3b.

Maart	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	32	28	312	240
A320 serie	2	4	9	6
A330 serie	70	52	597	533
B737 serie	53	68	407	566
B744 serie	55	32	1006	693
B748 serie	6	2	75	29
B777 serie	104	120	994	1280
AT72 serie	53	45	201	223
totaal	375 (38%)	351 (44%)	3601 (80%)	3570 (81%)

tabel c.

1 ^e kwartaal	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	88	82	746	604
A320 serie	10	34	40	85
A330 serie	214	160	1711	1351
B737 serie	166	297	1199	2274
B744 serie	155	90	2501	1708
B748 serie	24	26	218	282
B777 serie	380	366	3464	3357
AT72 serie	140	131	605	539
totaal	1177 (50%)	1186 (55%)	10484 (87%)	10200 (89%)

tabel 3d.

.N.B. de bewegingen en de klachten van de A300 en de A310 serie zijn in deze tabel samengevoegd.

Tabel 9. verdeling melders in categorieen 0-50 meldingen en 51 en meer meldingen per melder per kwartaal in het 1^e kwartaal.

1 ^e kwartaal	Aantal melders categorie 0-50	Aantal meldingen categorie 0-50	Aantal melders categorie >50	Aantal meldingen categorie > 50
2020	351/ totaal 412 85%	2578/ totaal 12046 21%	61/ totaal 412 15%	9468/ totaal 12046 79%
2019	417/ totaal 476 88%	3343/ totaal 12226 27%	59 / totaal 476 12%	8883/ totaal 12226 73%

Tabel 10. verdeling melders in categorieen 0-100 meldingen en 101 en meer meldingen per melder per kwartaal in het 1^e kwartaal.

1 ^e kwartaal	Aantal melders categorie 0-100	Aantal meldingen categorie 0-100	Aantal melders categorie >100	Aantal meldingen categorie >100
2020	381/ totaal 412 92%	4737/ totaal 12046 39%	31/ totaal 412 8%	7309/ totaal 12046 61%
2019	452/ totaal 476 95%	5769/ totaal 12226 47%	24/ totaal 476 5%	6457/ totaal 12226 53%